

Григорій
Лисяк

при МДБ СРСР за статтю 58 КК РРФСР (антирад. діяльність) на 10 років виправно-трудо-вих таборів.

Звільнився 24.10.1955. З 17.12.1955 служив у церкві в ім'я Смоленської ікони Божої Ма-тері на Смоленському кладовищі м. Ленін-града (нині – м. С.-Петербурґ). З 01.09.1957 – настоятель Князь-Володимирського храму с-ща Лисячий Ніс, підпорядкованого Се-строрецькій райраді м. Ленінграда (нині – у Приморському р-ні С.-Петербурґа).

Помер на 74-му році життя. Похований на кладовищі с. Горська побл. м. Сестро-рецька (нині – у Курортному р-ні С.-Пе-тербурґа).

Реабілітований 24.05.1991.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 304. – Дис. 2159; ГА РФ. – Ф. 10035. – Оп. 1. – Спр. 28850.

Опубл. дж.: Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1910–1911 учебный год. – К., 1911. – С. 588–594, 695–696, 708–710; К выбора-м в Учредительное собрание // Херсонские Ев. – 1917. – № 20. – С. 199–202; Осипова И. И. «Сквозь огонь мучений и воду слез»: Гонения на Истинно-Православную Церковь. – М., 1998. – С. 315; Обвинительное заключение по следственному делу № 3015. – Режим досту-пу: <http://www.histor-ipt-kt.org/doc.html>. – Назва з екран-а; Сосново. Лысяк Григорий Клементьевич. – Режим досту-пу: http://www.sosnoviya.ru/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=23:sosново-lysyak-grigoriy-klementevich-&Itemid=126. – Назва з екран-а.

Літ.: Шкаровский М. В. Иосифлянство: течение в Русской Православной Церкви. – СПб., 1999. – С. 73,

339–340; Лысяк Григорий Климентьевич // Новому-ченики и исповедники Русской Православной Церк-ви XX века : [База даних ПСТГУ]. – Режим досту-пу: http://martyrs.pstbi.ru/bin/nkws.exe/docum/no_dbpath/ans/newmr/?NYZ9EJxGHoxITYZCF2JMTdG6Xbu9uy5jeW01s8WXfi0ceG08euWgdOrWv8KWeCQ*. – Назва з екран-а; Духовенство Одессы. 1794–1925 / авт.-сост. В. А. Михальченко. – О., 2012. – С. 287–288.

С. Л. Кузьміна

ЛИВОТОВ Георгій (Єгор) Васильо-вич [рос. Ливотов Георгий (Егор) Василье-вич] (14[26].04.1856–21.06[04.07].1915), прото-ієрей, випускник КДА – священнослужи-тель РПЦ, церк. педагог і адміністратор. Брат Єфрема Васильовича *Ливотова*.

Нар. у с. Михайлова Гора Новоторзького пов. Тверської губ. (нині – Лихославльсько-го р-ну Тверської обл. РФ) у сім'ї диякона. Після закінчення Тверської ДС (1871–77) навчався на церковно-практичному відді-ленні КДА (1877–81). На 3-му курсі підготу-вав канд. твір «Проповеди Филарета, ми-трополита Московского» (рукопис зберіга-ється в ІР НБУВ), що здобув схвальний від-гук професора КДА В. Ф. Певницького. На-прикінці 4-го курсу склав магістерські іспити (29–30.04.1881) та прочитав пробні лекції (13.05.1881; 20.05.1881) зі словесності, історії літ-ри і логіки. Закінчив КДА зі ступ. канд. богослов'я (ухвала Ради КДА від 29.05.1881, затверджена керуючим Київ. єпархією єпископом Чигиринським Йоа-ном (Ждановим) 03.08.1881), отримавши право на здобуття ступ. магістра на підста-ві захисту друкованої дис. без додаткових випробувань.

Наказом обер-прокурора Св. Синоду від 28.07.1881 був призначений на посаду ви-кладача Холмської ДС (м. Холм Люблінської губ., нині – воєводства Республіки Польща), де читав курси гомілетики (до 01.08.1884; 01.08.1885–01.08.1886), морального бого-слов'я (до 09.02.1883), практичного керівни-цтва для пастирів (до 01.08.1884); педагогіки та дидактики (до 01.08.1882), теорії словес-ності й історії рос. літ-ри (01.08.1882–

18.03.1883; 01.08.1884–01.08.1885); літургії (01.08.1885–01.08.1886), Св. Письма Старого і Нового Завітів (01.08.1886–21.08.1887). Пед. діяльність поєднував з адм. роботою на посаді інспектора (з 03.02.1883), виконанням функцій бібліотекаря (09.02.1883–01.08.1885) та церк. служінням: рукопокладений архієпископом Холмсько-Варшавським *Леонтієм* (Лебединським) у сан диякона 23.10.1883; висвячений на ієрея – 30.10.1883. Входив до складу Холмського духовного правління у статусі понадштатного члена (з 11.11.1886). Брав активну участь у діяльності Леонтіївського попечительства про бідних вихованців Холмської ДС (06.10.1892 обраний його почесним членом).

Після звільнення (згідно з указом Св. Синоду від 12–19.08.1887) з посади інспектора Холмської ДС 30.08.1887 був піднесений до сану протоієрея і призначений настоятелем Спасо-Преображенського собору у м. Плоцьку (адм. центр Плоцької губ., нині – в Мазовецькому воєводстві Республіки Польща). З 27.06.1890 був благочинним Плоцького округу. Ініціював відкриття 24.02.1891 книжково-канцелярського складу при місцевому церковнопарафіяльному попечительстві. Пед. діяльність продовжував на посаді законовчителя Плоцької чол. гімназії (з 01.09.1887). На громадських засадах вчителював у місцевій школі земських охоронців (з 1893). Був товаришем голови тимчасового Ком-ту з перебудови Плоцького Спасо-Преображенського собору (з 16.04.1893).

У 1904 повернувся до Холма, де обійняв посаду законовчителя місцевої чол. гімназії та настоятеля гімназичної Свято-Духової церкви (з 01.01.1904). Входив до складу Холмської духовної консисторії (12.09.1905–18.10.1908) та ради Холмського правосл. Свято-Богородицького братства (з 23.01.1908). Неодноразово обирався депутатом з'їздів духовенства Холмсько-Варшавської єпархії.

01.11.1908 був призначений настоятелем Свято-Успенського собору в м. Сувалки (адм. центр Сувальської губ., нині – повітове

Георгій
Лівотов

місто у Підляському воєводстві Республіки Польща), законовчителем Сувальської чол. гімназії та благочинним 4-го Варшавського округу. Був членом Сувальського правосл. парафіяльного попечительства при Свято-Успенському соборі та правління Сувальського патронату.

З 01.02.1913 – настоятель кафедрального Олександро-Невського собору в м. Варшаві, член Варшавської духовної консисторії.

Помер у Варшаві після тяжкої тривалої хвороби. Похований у олтаря церкви в ім'я Св. Йоана Ліствичника на варшавському Вольському правосл. кладовищі.

Л. належав до провідних кіл правосл. духовенства Царства Польського. Впродовж багаторічного священницького служіння, пед. та єпархіальної діяльності заслужив значний авторитет серед кліриків і пастви. Мав численні церк. і держ. відзнаки, у т. ч. ордени Св. Анни 3-го (06.05.1899) і 2-го (06.05.1904) ступ., Св. Володимира 4-го ступ. (06.05.1910).

Залишив кілька релігійно-просвітницьких публікацій у популярному виданні «Холмський народний календарь», а також низку дописів на сторінках ж-лу «Холмско-Варшавський єпархиальний вестник», присвячених висвітленню подій місцевого церк. життя.

Осн. тв.: Святыи равноапостольный князь Владимир, просветитель земли русской // Холмский народный календарь на 1889 г. – К., 1888. – С. 81–110; Открытие книжного склада при Плоцком церковно-приходском попечительстве // Холмско-Варшавский епархиальный вестник. – 1891. – № 8. – Отд. II. – С. 120–122; Архипастырское посещение губернского г. Плоцка // Там само. – № 18. – Отд. II. – С. 279–283; 25-летие Преображенского собора в г. Плоцке // Там само. – 1892. – № 22. – Отд. II. – С. 412–414; Пребывание высокопреосвященнейшего Флавиана, архиепископа Холмско-Варшавского, в губернном городе Плоцке 14 и 15 октября 1895 г. // Там само. – 1895. – № 22. – Отд. II. – С. 371–374; Правда православия и заблуждения папизма // Холмский народный календарь на 1909 год. – Холм, 1908. – С. 134–148.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 175. – Спр. 1674; Ф. 304. – Дис. 809; ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 1244, 1462, 1466.

Опубл. дж.: Протоколы Совета Киевской духовной академии за 1879–1880 учебный год. – К., 1880. – С. 283–287; [Те саме] за 1880–1881 учебный год. – К., 1881. – С. 209–211, 222–223, 302, 304; [Те саме] за 1881–1882 учебный год. – К., 1882. – С. 26; Архипастырская благодарность // Холмско-Варшавский епархиальный вестник. – 1893. – № 14. – Отд. I. – С. 225; Епархиальные распоряжения и известия // Там само. – 1905. – № 41. – Отд. I. – С. 485; Определение Святейшего Синода // Холмская церковная жизнь. – 1908. – № 22. – Ч. офиц. – С. 833; Протоиерей Георгий Васильевич Ливотов [некролог] // Там само. – 1916. – № 4. – Ч. неофиц. – С. 77–79.

Літ.: Шайдицкий В. Г. Список учебных предметов, с распределением по классам и годам, преподавателей и прочих должностных лиц семинарии (1875–1910) // Сборник статей по истории Холмской духовной семинарии. – Холм, 1910. – С. 5, 7, 11–12; *Він же.* Состав лиц, служивших и служащих в семинарии (1875–1910) // Там само. – С. 24, 38, 40–43.

М. Л. Ткачук

ЛІВОТОВ Єфрем Васильович [рос. Ливотов Ефрем Васильевич] (17[29].01.1859 – р. с. невід.), випускник КДА – церк. педагог, історик Церкви, літературознавець, краєзнавець. Брат Георгія Васильовича *Ливотова*.

Нар. у с. Михайлова Гора Новоторзького пов. Тверської губ. (нині – Лихославльського р-ну Тверської обл. РФ) у сім'ї диякона. Після закінчення Тверської ДС (1873–79) навчався на церковно-практичному відділенні КДА (1879–83). На 3-му курсі підготував канд. твір «Георгий Конисский и его проповеди» (рукопис зберігається в ІР НБУВ), що здобув схвальний відгук професора КДА В. Ф. Певницького. Наприкінці 4-го курсу

склав магістерські іспити зі словесності, історії літ-ри і гомілетики (07.05.1883) та прочитав пробні лекції з теорії словесності, історії рос. літ-ри і логіки (10.05.1883; 13.05.1883). Закінчив КДА зі ступ. канд. богослов'я (ухвалу Ради КДА від 30.05.1883 затверджено митрополитом Київським і Галицьким *Платоном (Городецьким)* 18.07.1883), отримавши право на здобуття ступ. магістра на підставі захисту друкованої дис. без додаткових випробувань.

Указом Св. Синоду від 04.08.1883 був призначений викладачем Св. Письма Тамбовської ДС. З 01.08.1884 переведений до Холмської ДС (м. Холм Люблінської губ., нині – воєводства Республіки Польща), де викладав лат. мову (до 01.08.1885), теорію словесності та історію рос. літ-ри (з 01.08.1885), а також був помічником інспектора (09.12.1886–15.10.1890) і церк. старостою (з 01.09.1886) Свято-Миколаївського, Свято-Леонтіївського та Свято-Феодосіївського семінарських храмів. У червні 1898 переведений на посаду старшого викладача Холмської ДС, яку обіймав до завершення служби (31.12.1910). З 1899 був постійним членом Холмської епархіальної училищної ради; завідував її книжковим складом. З сер. 1880-х брав активну участь у діяльності Холмського правосл. Свято-Богородицького братства. Входив до складу його ради (з 1898), видавничого ком-ту (06.09.1896–17.10.1911) та ревізійної комісії. У 1900–16 опікувався (у статусі гол. редактора) найзначнішим просвітницьким проектом братства – виданням «Холмського народного календаря», популярного правосл. щорічника церковно-практичного, церковно-істор., краєзнавчого і довідкового змісту. Брав активну участь у громадському житті Холмщини. З поч. 1900-х очолював раду старшин Холмського рос. зібрання.

Після виходу у відставку з посади викладача Холмської ДС (наприкінці 1910) викладав рос. мову і літ-ру у приватних навч. за-